

Voliči volili, či by aj naďalej chceli žiť z cudzích peňazí. Šetriť alebo rásť? Falošná dilema s neodolateľným sexappealom pre politikov. Zlatý úsvit v Grécku. Prečo sa Hugh Hendry bojí o svoje aktíva v Európe? V Španielsku sa rozbieha znarodňovanie dlhov bánk – podarí sa im tromfnúť rekordný ročný deficit Írska (32 % HDP)?

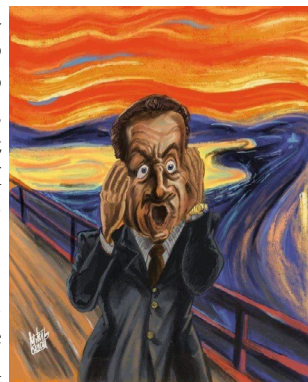
Francúzi a Gréci cez víkend volili. Výsledky oboch volieb povedú k zhoršeniu krízy. V Francúzsku s 52 % vyhral karriérny socialista Francois Hollande, ktorý sľubuje 75 % daň na vysoké príjmy a „podporu rastu“ rozhadzovaním ešte viac peňazí, ktoré ale Francúzsko nemá. Voliči jednoducho chcú aj naďalej veriť, že ich forma socializmu za cudzie funguje (táto krajina nemala za posledných 34 rokov ani jediný krát prebytkový rozpočet) a z krízy sa dá dostať tým, že ju všetci intenzívne ignorujeme. Hollande chystá opätovne prerokovať len nedávno dohodnutý „fiskálny kompakt“ a tak sa zdá, že harmonické vzťahy Nemecka a Francúzska sú minulosťou. Merkozy je mŕtvu. Nech žije...hm ...Horkel....nie...Merllande...hmm....Merde!

Celý prípad smrdí, minimálne nie je zvyčajné, aby zamestnanci hotela úspešné nahlásenie znásilnenia polícií oslávili sponťaným tancom (druhé video)

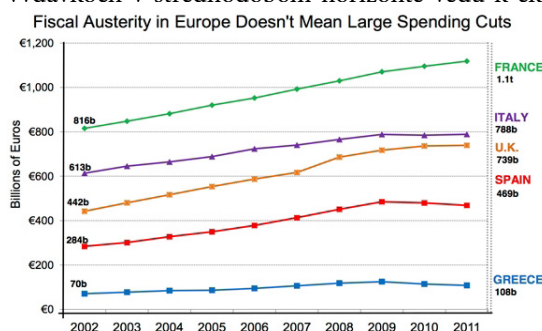
.S príchodom Hollandeho k moci sa bude stupňovať už dnes vysoký tlak na poľavenie v úsporách v Európe. Údajne v záujme „podpory ekonomického rastu“.

Ale to je v podstate jedno, lebo keď sa vám nechce šetriť, ste ochotní uveriť akejkoľvek exotickéj teórii, ktorá ospravedlní vašu neschopnosť robiť síce racionálne, no nepopulárne kroky.

Pamätáte sa na krivé obvinenie chyžnej z New Yorkského hotela zo znásilnenia voči vtedajšiemu prezidentovi Medzinárodného menového fondu a potenciálnemu kandidátovi na francúzskeho prezidenta Dominique Strauss-Kahna? . Jedna z verzii hovorí, že to naňho narafičil práve Sarkozy využitím tajných služieb, z obavy z jeho volebného úspechu. Ak je to pravda, teraz si musí Sarkozy búchať hlavu o stôl. Výpad prišiel priskoro a nesprávnym smerom.

Európa totiž vrávorá na pokraji recesie a má plné zuby šetrenia. To je divné, lebo podľa dostupných údajov poriadne šetrenie ešte ani nezačalo. Deficit verejných financií EÚ v roku 2011 bol 4,5% HDP, čiže o 50% viac ako je slávne Maastrichtské kritérium. Alebo inak, ukážte prstom na krajinu na nasledujúcom grafe verejných výdavkov, kde sa začalo radikálne šetriť. Napriek tomu debata úspory vs. ekonomický rast naberá na obrátkach. Jedná sa ale o falošnú dilemu. Nielen preto, že práve úspory v často neefektívnych verejných výdavkoch v strednodobom horizonte vedú k ekonomickému rastu, ale najmä preto, že sa

Source: Eurostat via European Commission. Accessed on 5/7/2012.
Data Note: Expenditure data accounts for all levels of government.
Produced by: Venetique de Rogy, Mercatus Center at George Mason University

tvárimo, že Európa má aj inú možnosť ako šetriť. Nemá. Ak si opäť uľaví a ešte viac popustí uzdy výdavkom, dlhopisové trhy ju znova prefacekajú. Že stabilizovať dlhovú situáciu úsporami sa oplatí, hovorí aj najnovšia štúdia manželov Reinhartovcov a Kennetha Rogoffa, ktorá opäť potvrdila zistenie, že vysoký dlh znižuje hospodársky rast krajiny na desaťročia.

V diskusii o konsolidácii sa často zahmlieva fakt, že problémom pre ekonomiku nie sú len samotné deficity, ale hlavne privysoké verejné výdavky a znižovanie deficitov zvyšovaním daní nie je šetrenie. Ešte horšie ako samotné deficity sú vysoké dane, ktoré dusia producentov hodnôt, ktorí jediní môžu dlhy splatiť. Konsolidácia cez zvyšovanie daní je cestou do ekonomického pekla. Potom nepomôžu ani novodobé Marshallove plány, projektové dlhopisy Európskej banky pre obnovu a rozvoj, či stavanie prázdnych diaľnic spriatelenskými podnikateľskými skupinami.

Výkriky zdôrazňujúce potrebu „podpory“ rastu sa stupňujú najmä z Ameriky. USA môžu mudrovať najmä vďaka tomu, že zatiaľ majú šťastie a privilegium pozície producenta svetovej rezervnej meny (ekonóm Barry Eichengreen sa toho, že by dolár v dohľadnom čase túto pozíciu stratil nebojí). Celosvetový dopyt po dolári ktorej pomáha znižovať náklady refinancovania ich mega-dlhu napriek deficitom gréckych rozmerov. Z hľadiska fiškálnej zodpovednosti sú

na tom horšie ako Európa, no ako hovorí hlavný ekonóm Citigroup Willem Buiter (34 min. 30 sek): „USA môžu predstierať, že úspory a stabilné verejné financie sú možnosť, ktorú možno ignorovať. No ich dočasné privilégium sa veľmi rýchlo stráca a pomstítelia na dlhopisových troch si už vyhrávajú rukávy aby si poddali americké dlhopisy. Čakajú na výsledok amerických volieb a či Kongres konečne dospeje. Ak nie, tak reminbi(juan) vyzerá ako dobrý nápad.“ Ale podme aj k druhým voľbám. Tie v Grécku boli určite väčším trhákom.

Takú plejádu podivných politických strán od komunistov stalinistického typu až po neonacistov by ste v inom európskom parlamente hľadali márne. Dvojročné „záchranné práce“ Trojky nechali za sebou stopy.

Povolebná tlačová beseda neo-nacistickej strany Zlatý úsvit (7 % hlasov). Na takúto napätú atmosféru na tlačovke sme si asi odvykli dokonca aj na Slovensku. Slovenskí novinári tiež nemusia pri príchode Predsedu vstávať na znak úcty.

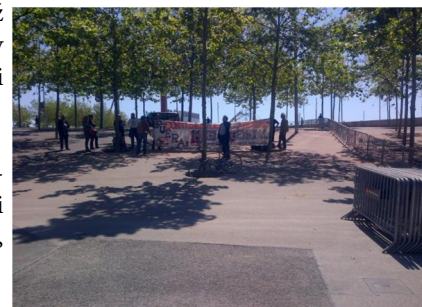
No ozajstné problémy voľbami v Grécku len začali. Strany, ktoré pred pár mesiacmi dohodli podmienky ďalšieho záchranného balíka nezískali dostatok hlasov, aby zostavili vládu. Vládu nevedia zostaviť ani ďalšie relevantné politické subjekty, ktoré sú proti plneniu podmienok záchrany Gréckom. Vyzerá to na ďalšie kolo volieb v júni a najmä neschopnosť a nechotu krajiny plniť dohodu, na základe ktorej tam tečú peniaze európskych daňových poplatníkov.

Gréci bez vlády prestávajú platiť dane. Bez ohľadu na volebný rozvrat, Európa krajine včera schválila ešte vyplatenie splatnej tranže pomoci vo výške 4,2 mld. eur. Výstrahou má byť to, že platbu po ostrom nesúhlase zo strany Nemecka a Fínska (kde bolo Slovensko?) znížili oproti plánovaným 5,2 mld. o jednu miliardu. Pritom 3,3 miliardy pôjde rovno na splátku dlhu Grécka voči ECB splatnú budúci týždeň. Napriek tomu európski vrcholní predstavitelia už dnes otvorene hovoria o možnosti vystúpenia Grécka z menovej únie (Eurozóna by exit Grécka prežila, hovorí nemecký minister financií Wolfgang Schauble). Po dvoch rokoch, rozvrate „zachraňovanej“ krajiny a stovkách miliárd minutých verejných zdrojov je pomaly na čase. Tento krát ozajstný bankrot (a za peniaze európskych daňových poplatníkov, ktorí vlastnia väčšinu súčasného gréckeho dlhu) je zdá sa za dverami. Citi odhaduje pravdepodobnosť vystúpenia Grécka z eurozóny do 12-18 mesiacov na 75%, Credit Suisse na 15% do jedného roka, iní analytici si myslia, že výstup Grécka toto leto „je veľmi pravdepodobný“.

„Toho, čo sa (v Európe) obávam, je konfiškácia. Konfiškácia mojích aktív, a aktív mojich klientov. Bojím sa, že sa to môže vymknúť kontrole. **Myslím, že sme asi rok vzdialení od plného zoštátnenia francúzskeho bankového sektora...** V ekonomickej histórii sme dosiahli prelomový bod, kde je pravda pre politickú triedu nestráviteľná. A pravda je taká, že rozsah a veľkosť problému sú väčšie, ako ich schonosť reakcie a to ich desí.“ Ak sa o svoje investície v Európe bojí hedge fund manažér Hugh Hendry, mali by ste sa aj vy. Pre pokračujúce problémy eurozóny prestal najväčší čínsky štátny fond nakupovať dlhopisy európskych krajín. Čínska pozícia je ale ťažko čitateľná, špekuluje sa, že Čína podporuje euro na kurze 1,3 voči doláru.

Banky už začínajú znárodňovať v Španielsku. Prebratie tretej najväčšej španielskej banky Bankia bude stáť daňových poplatníkov podľa prvých odhadov 10 miliárd eur. 10 mld. sem, 10 tam a za chvíľu je Španielsko s klobúkom v ruke v eurovale. No ale čo si majú počať, keď im ani vlastní nechcú platiť? Napríklad top 20 futbalových klubov dlží štátu na daniach a odvodoch spolu 1,4 miliardy eur. Európska komisia už údajne pripravuje zmäkčenie konsolidačných cieľov pre Španielsko. Tolko k šetreniu v Európe a účinnosti nových prísnych fiškálnych pravidiel.

Spomínali sme, že Španielsko opätovne privrelo hranice s Francúzsko „z dôvodu obáv o bezpečnosť pri summite ECB v Barcelone.“ Tieto búrlivé protesty, ktoré údajne ohrozovali bankárov vyzerali takto.

Víkend bez protestov Vám praje

Juraj Karpíš

Inak vedeli ste, že v Španielsku je najviac domov a bytov na obyvateľa na svete (1,7)? A veselo stavajú ďalej.